

Velkommen! Her er lenke til dagens meningsmåling: https://www.menti.com/alf5mksx73tn Eventuelt gå til www.menti.com og bruk kode 2739 0480.
Opptak, presentasjoner og liste over nyttige ressurser legges ut her https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/miljohensyn-i-arealplanlegging/kunnskapsarena-for-klima-og-natur-i-planlegging/arealregnskap-naturregnskap-og-klimagassregnskap/ i løpet av dagen eller i morgen.
Kjekt å vite: KS, Miljødirektoratet, Kommunal- og distriktsdepartementet og fylkeskommunene samarbeider med kommuner for å utvikle areal- og naturregnskap som er til nytte i kommunal planlegging: https://www.ks.no/fagomrader/samfunnsutvikling/samfunnplanlegging/breitt-samarbeid-for-a-utvikle-areal--og-naturrekneskap/
Arealregnskap etter Agder-modellen krever svært detaljerte planer i spredt fritidsbolig-bebyggelse for å ikke gi falskt høye tall for nedbygging av skog. Hyttene ligger spredt med skog mellom hyttetomtene, og både skog og hytter er regulert for fritidsbebyggelse. GIS-analysen forstår dette som at skogen skal erstattes med mer fritidsbebyggelse i alle områder som ikke er registrert som bebygd, også i ferdig utbygde områder. For å unngå overrapportering oppfordres kommunene til planvask. Dette er ressurskrevende av to årsaker: Reguleringsarbeidet i seg selv er tidkrevende uten noen direkte fordeler. Detaljerte planer kan også gi mer komplisert byggesaksbehandling, ettersom nye tiltak fort kommer i konflikt med (vilkårlige) grenser. Spørsmålet er hvordan areal- og klimaregnskapene kan korrigeres for områder med flateregulering der områdene anses som ferdig utbygd uten å trenge ny plan?
Av denne grunn genereres det ikke planreserve i LNF-spredt med mindre man aktivt velger det etter Agder-metoden. LNF-spredt anvendes veldig ulikt fra kommune til kommune.
Jeg snakker om områder med flateregulering der arealformål er 1120 fritidsboligbebyggelse. Hyttene ligger spredt (20-40 meter mellom hyttene), men arealformålet er ikke 5210 spredt fritidsbebyggelse.
Det går jo an å revidere tallene utenfor modellen.... Tilpasset de lokale planforutsetningene...
Hvis et slikt område er ubebygd, vil nok fort alt framstå som planreserve, ja, og det vil jo også være dominerende bruk. Kunne vært interessant å se et eksempel på en slik plan. Ellers har (NN) et viktig poeng der.
Interessant kommentar, for en som ikke arbeider med verken GIS-analyser eller kommuneplaner til daglig, men som er interessert i reelle vurderinger av naturverdi. Noen retoriske spørsmål jeg stiller meg selv her, er hvilken økologisk/natur-verdi denne skogen mellom hyttene egentlig har, sett i forhold til det (antatte) jomfruelige landskapet hadde før hytteutbyggingen - er ikke verdien av skogen/naturen nå mer lik hyttetomtene i seg selv enn skogen/naturen som var der? Og med det, kan ikke skogen da regnes som utbygd selv om det ikke er hytter/tomter på alt areal innenfor området?
Det var etterlyst eksempler - her er to fra områdene rundt Sjusjøen: https://www.arealplaner.no/3411/arealplaner/129 https://www.arealplaner.no/3411/arealplaner/141
Vestlandsforskning og Norce holder på med et metodeutviklingsprosjekt i Årdal kommune der vi skal analysere klimarisiko og naturrisiko i sammenheng. Vil arbeidet med naturregnskap rette seg inn mot begrepet "naturrisiko"?
Arbeidet med naturregnskap kan rettes mot mange ulike bruksområder, og flere har påpekt at spesielt prosjektspesifikke naturregnskap kan være nyttige for virksomheters vurdering av og rapportering på natur- og klimarisiko. Nytte av naturregnskap er også nevnt av Naturrisikoutvalget i NOU 2024: 2, som også peker på utfordringer med å få detaljert og stedfestede naturdata. Vi hører gjerne mer om prosjektet deres når det er i gang.
"I KS-prosjektet" vil vi i 2025 sjå nærare på såkalla økosystemtenestereknskap til bruk i planlegging.

Er det planlagt nye veiledere fra KDD? I så fall, hva skal de inneholde og når er de planlagt publisert?
Vi oppdaterer veilederen om arealregnskap blant annet med noe om naturfare og det nye grunnkartet for arealregnskapet. Nøyaktig tidspunkt ikke helt klart, men om lag rett over nyttår.
Hei! Jeg er veldig nysgjerrig på om myndighetene fortsatt mener kommunen BØR lage egne arealregnskap i alle tilfeller. Vi ble nylig presentert fylkeskommunens arealregnskap for Akershus som er på trappene. Det ser allerede mye mer avansert og detaljert enn vi vil klare å etablere på kort sikt. For meg virker det mer hensiktsmessig og bedre bruk av felles ressurser om kommunen nå tar ansvar for å utrede hvordan vi skal bruke fylkeskommunens kunnskapsgrunnlag i forvaltningen, i tillegg til at vi må lage regnskap og KU for arealinnspillene. Det hadde vært fint med en tydeligere forventningsavklaring her slik at vi ikke gjør den samme jobben og bruker unødvendige ressurser.
Godt spørsmål, vi tar det med oss videre. Det er et felt i utvikling og hvem som skal og bør gjøre hva er absolutt noe vi er åpne for å se på framover. Arenaen KS har i sitt FoU-prosjekt om areal- og naturregnskap er en god møteplass for å snakke sammen om ting som dette.
Når forventes det at veilederen for naturregnskap i prosjekter er ferdig?
Det tør vi ikke svare på nå, men på samme måte som for det kommunale vil vi nok komme med informasjon og veiledning i flere trinn. Vi jobber nå med å bli kjent med behov hos aktuelle brukere og med å se hvordan veiledning bør avstemmes blant annet mot veiledning på KU, tiltakshierarkiet og bærekraftsrapportering.
NINA og Miljøconsult har nylig laget rapporter som viser muligheter og utfordringer knyttet til prosjektspesifikke naturregnskap, se bl.a. NINA Brage: Naturregnskap på prosjektnivå. En sammenligning mellom metoder for naturregnskap i fin skala og tradisjonelle miljøkonsekvensutredninger som kunnskapsgrunnlag for utbygging av fornybar energi< https://brage.nina.no/nina-xmlui/handle/11250/3133111?show=full >.
Miljøvconsult = Multiconsult :)
Spørsmål til naturregnskap: Vil det bli regnet ut monetær verdi for forsyning og bruk av de ulike økosystemtjenestene i naturregnskapet? Eller hvordan økosystemtjenestene bidrar til økonomisk verdiskaping?
Det vi jobber med nå er primært biofysiske regnskap for utvalgte økosystemtjenester. Så er det slik at FN-standard for naturregnskap også inneholder prinsipper for monetære regnskap for økosystemtjenester og systematikk for å integrere noen tjenester i nasjonalregnskapet. Internasjonale krav for slike regnskap ligger nok noe fram i tid, og det er en rekke utfordringer knyttet til verdsetting for naturregnskap. For en oversikt kan du se rapporten SSB lagde tidligere i år om Kunnskapsgrunnlag for monetær verdsetting i økosystemregnskap – SSB< https://www.ssb.no/natur-og-miljo/miljoregnskap/artikler/kunnskapsgrunnlag-for-monetaer-verdsetting-i-okosystemregnskap >
Hei! Heier på Veileder for prosjektspesifikke naturregnskap! Hvor kan jeg lese mer om dette prosjektet, hvem kan jeg snakke om prosjektet og når vil veiledere være klar?
Se mitt svar under til Cornelia Solheim. For å høre mer om Miljødirektoratets arbeid med prosjektspesifikke naturregnskap kan du ta kontakt med min kollega Knut Simensen.
Det er fristande med nøkkelferdige analyser. Ei utfordring med ferdige analyser er 1. Ein får mindre eigarskap og innsikt i analysene, det vil dermed vere vanskelegare å bruke dei godt. 2. Foreløpig og sannsynlegvis ganske lenge er datagrunnlag ganske variabelt i kommunane rundt om i Norge. Standardanalyser kan då gje ganske ulike svar.

Erfaring frå Rogaland om arealregnskap etter Agdermodellen: Vi har hatt fleire elles, opne webinar der fylkeskommunen presenterer og går gjennom tenkt bruk av verktøyet, men det er først når ein har meir 1:1 oppfølging av tenkt bruk i ein kommune at ein kjem nærare potensialet i verktøyet for den enkelte kommune og forhåpentlegvis også er med å skape eigarskap og innsikt. Note to self, når vi er med å publisere slike verktøy må vi også ha kapasitet og kompetanse til å formidle innhaldet :)
areal i sjø blir også berørt av kommunal arealplanlegging- finnes det verktøy (arealregnskap /naturregnskap ?) som synleggjør hva arealbruksendringer i sjø vil medføre?
Til info: Bl.a. NL har gjennomført en havregnskapspilot for sin del av Nordsjøen i 2019. Kilde: Schenau, Rietveld & Bosch (2019)
For dei kommuner som har etablert slike analysesystem - og oppsett for arealregnskap, har de gode interne rutiner for overføring av kunnskap når nytt personale kjem inn i bilete, t.d. når ein tidlegare tilsett på plan eller geodata sluttar/pensjonerar seg?
Alltid fint med slike godt utarbeida og detaljerte system, men dersom ein har mykje utskifting av fagpersonale (som er realiteten i mange mindre kommuner), og lita tid til opplæring, risikera ein at system ikkje vert vedlikehaldne og/eller ikkje operera optimalt. Ei rutine vil kunne hjelpe å unngå dette problemet, slik at nye tilsette får større eigarskap til løysinga.
Agder! Har de jobba med visuell framstilling av kor dei enkelte endringane er i kartet utover sum endring i Excel-format, ved samanlikning av gjeldande vs. foreslått plan? At verktøyet gir mulegheit for å filtrere fram kor det er foreslått endring frå eitt spesifikt arealformål til eit anna?
Ja, men ikke så smidig som det bør være :)
Hvordan kan man legge frem tallene på CO2 ekvivalenter en lettfattelig måte? Hvordan kan man gi kontekst til verdiene?
Kanskje sammenlikne med klimagassregnskap for direkte utslipp, men tidsperspektivet er litt forstyrrende.
Tips: Se på kostnaden for direktefangst av CO2 i klimautvalget 2050 sin rapport. Det kan benyttes til å synliggjøre de klimamessige økonomiske kostnadene ved et tiltak.
Bra verktøy for direkte areal- konsekvenser, men fanger ikkje opp konsekvenser for tilgrensande område og "viktige funksjonsområder"
Et lite bidrag vi gjør er å gjøre analyser av utvikling i INON.
Vurderes det fra nasjonalt hold (eller i andre kommuner) å lage natur-, areal- eller klimagassregnskap for hav og kystområder?
Kan man bruke mareano kart og implementere dette i grunnkart for arealregnskap? Planen er vel at hele kysten skal kartlegges på sikt: https://www.mareano.no/kart-og-data
det stemmer, det gjør vi (standard for arealanalyse). Gjerne ta kontakt med oss dersom dere har spørsmål/ innspill (kathrin.bogelsack@kartverket.no)
Om "usynlige" arealinngrep: Arealregnskapene som eksempelvis Agder bruker fanger så vidt jeg veit ikke opp bl.a. skogbruksveier men medfører store arealmessige inngrep. Dette vil underrepresentere mengde "natur" i kommunene. Vil dette fanges opp i kommende oppdateringer?
Skogsbilveier som evt. er fanget opp av ssb arealbruk er for øvrig allerede med.
Til Halvard, KS. Kan du nemne kva kystkommunar som er med i FoU prosjektet?
Er planvask den eneste løsningen for en kommune som ønsker å korrigere tall for nedbygging, eksempelvis der vi har regulerte områder vi anser som ferdig utbygd, men som fortsatt kommer frem med utbyggingsreserver? Detaljeringsnivået i kommuneplan er ikke egnet for å avklare enkelt-tomter, og ny regulering er svært tidkrevende!

Når disse verktøyene blir mer og mer avanserte tror jeg det blir mer og mer viktig at vi husker at dette unasett kun er en forenkling av virkeligheten

Nye nasjonale klimamål er nå på høring. Når kan man se for seg å få kunnskapsgrunnlaget som trengs for å inkludere hav og kyst i utslippsregnskapet og nasjonale klimamål? Kunne man sett for seg karbonnøytralitet også i hav- og kystområder?

Erfaring frå Rogaland om arealregnskap etter Agdermodellen: Vi har hatt fleire elles, opne webinar der vi presenterer og går gjennom tenkt bruk av verktøyet, men det er først når ein har meir 1:1 oppfølging av tenkt bruk i ein kommune at ein kjem nærare potensialet i verktøyet for den enkelte kommune og forhåpentlegvis også er med å skape eigarskap og innsikt. Note to self, når vi er med å publisere slike verktøy må vi også ha kapasitet og kompetanse til å formidle innhaldet :)